

Objectius

- Possibilitar als estudiants el coneixement del procés de desenvolupament i aprenentatge motor, fent énfasi en les etapes d'Educació Infantil i Primària.
  - Facilitar als alumnes un coneixement tant teòric com pràctic sobre l'aprenentatge i el desenvolupament motor i la seva aplicació a l'educació del cos en el context escolar.
  - Potenciar en l'alumnat la consideració del cos com a instrument d'acció i comunicació així com facilitar la reflexió sobre diferents formes de treball corporal que siguin conseqüents amb aquesta idea.
  - Potenciar en els futurs mestres d'Educació Física una actitud d'observació constant dels propis alumnes que els hi permeti una comprensió dels nivells evolutius i característiques pròpies de cadascun, facilitant així un procés d'aprenentatge motor significatiu d'aquests.
  - Facilitar als estudiants la comprensió de la relació entre la teoria i la pràctica en Educació Física.
  - Proporcionar, a través de les sessions pràctiques, l'ocasió d'experimentar i venvenciar amb el propi cos la realització d'activitats físico-esportives.
-

Temari

I. L'ADQUISICIÓ PROGRESSIVA DEL MOVIMENT

1. Diferents tipus de moviments: reflex, automàtic i voluntari.
2. Estructura del moviment: esquemas motors i posturals.
3. Condicions de realització del moviment.
4. Els components de l'acte motor
5. El control del moviment, diferents teories.

II. EL DESENVOLUPAMENT INFANTIL EN RELACIÓ ALS PROCESSOS DE MADURACIÓ MOTRIU

1. Concepte i objecte d'estudi del creixement i maduració.
2. Factors endògens i exògens que incideixen sobre el desenvolupament.
3. Teories generals del desenvolupament i la seva implicació amb les conductes motrius.

4. Models explicatius del desenvolupament motor humà.
5. El desenvolupament motor i perceptiu del nen discapacitat.
6. Característiques del desenvolupament motor en l'etapa d'Educació Infantil.
7. Característiques del desenvolupament motor en l'etapa d'Educació Primària.

III. DESENVOLUPAMENT DELS COMPONENTS QUANTITATIUS I QUALITATIUS DEL MOVIMENT

1. Factors condicionants, evolució i fases en l'actuació pedagògica de:
  - a) Control i consciència corporal.
  - b) Capacitats físiques.
  - c) Les habilitats i destreses
  - d) Les capacitats sociomotrius
  - e) El joc
2. Processos involutius de la motricitat.

IV. L'APRENTATGE MOTOR

1. Concepte d'aprenentatge motor.
2. Evolució històrica de l'aprenentatge motor.
3. Els diferents models explicatius de l'aprenentatge i control motor.
4. Fases en l'aprenentatge d'una pràxi motora.
5. Factors que incideixen en l'aprenentatge motor.
  - 5.1. Factors lligat al subjecte.
  - 5.2. Factors lligats a la tasca.
  - 5.3. Factors lligats a la situació d'ensenyament-aprenentatge.
6. L'anàlisi del control motor entès com a procesament de la informació.
  - 6.1. El mecanisme perceptiu: la identificació de l'estimul.
  - 6.2. El mecanisme decisonal: la selecció de les respostes.
  - 6.3. El mecanisme efector: la programació de la resposta.
7. El control del moviment i la retroalimentació: coneixement dels resultats.

8. La transferència en l'aprenentatge motor.

V. APRENTATGE DE LES HABILITATS I LES TASQUES MOTRIUS

1. Concepte de tasca, habilitat i activitat motriu.
2. Concepte de eficàcia, eficiència i efectivitat motriu.
3. Elements constitutius de les tasques motrius.
4. Introducció als sistemes de classificació de les tasques motrius.
5. Sistemes de classificació de les tasques motrius.

VI. L'AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE I DESENVOLUPAMENT MOTOR

1. Principals tendències en l'avaluació del desenvolupament motor.
2. Aspectes previs a l'avaluació del desenvolupament motor.
3. Principals procediments i instruments de mesura i avaluació del desenvolupament motor.
  - 3.1. Instruments per mesurar aspectes concrets de les capacitats perceptiu-motrius.
  - 3.2. Escales de desenvolupament i balanç psicomotriu.
  - 3.3. Medició de l'aptitud motriu.

Metodologia

La matèria es caracteritza pel seu marcat caràcter teòric-pràctic. Això representa que hi haurà dos tipus de sessions: teòriques i teòrico-pràctiques.

Sessions teòriques:

De forma general, aquestes sessions, es desenvoluparan a l'aula i consistiran en:

- Exposicions del professorat.
- Ús de diversos mitjans audiovisuals.
- Conferències impartides per experts convidats.
- Taules rodones sobre aspectes del temari.
- Treballs en grup per a analitzar algun text o per realitzar exercicis específics.

Sessions teòrico-pràctiques:

Aquestes sessions consistiran bàsicament en:

- Situacions de simulació docent impartida bé pel professorat o pels propis alumnes.

- Reflexió i anàlisi del desenllaç de les sessions a partir de guions orientatius i en grup.

Per altra banda, seran habituals la lectura, comentari i reflexions de diferents textos, articles, vídeos, llibres i documents diversos.

Avaluació

Per aprovar l'assignatura s'hauran de superar els següents requisits:

1. Superar una prova escrita al final del quadrimestre
  2. Assistència a les classes, especialment a les pràctiques, participant activament en les mateixes.
  3. Presentar, de forma individual, la recensió d'un llibre de la bibliografia.
  4. Realització dels treballs pràctics que es demanin a partir dels temes del programa.
-

Bibliografia

ANGEL, C. (1978): *Desarrollo psicomotor del niño*. A Mayor, J.(comp). La psicología en la escuela infantil. Anaya. Madrid.

ANGEL, C. (1978): *La actividad psicomotriz en la escuela infantil*. A Mayor, J.(comp). La psicología en la escuela infantil. Anaya. Madrid.

BLÁZQUEZ, D. ORTEGA, E. (1982): *La actividad motriz en el niño de 3 a 6 años*. Ed. Cincel. Barcelona.

CALMY, G. (1977): *La educación del gesto gráfico*. Fontanella. Barcelona.

CASTAÑER, M. CAMERINO, O. (1.991): *La Educación Física en la enseñanza primaria*. INDE Publicaciones. Barcelona.

CORIAT, L. (1974): *Maduración psicomotriz en el primer años del niño*. Ed. Hemisur. Buenos Aires.

CRATTY, B.J. (1983): *Desarrollo perceptual y motor en los niños*. Paidós. Barcelona.

CRATTY, B.J. (1979): *Motricidad y psiquismo en educación y deporte*. Miñón. Valladolid.

DA FONSECA, V. (1995): *Desarrollo motor: de la filogénesis a la ontogénesis de la motricidad humana*. INDE Publicaciones. Barcelona.

DÍAZ LUCEA, J. (1994): *El currículum de la Educación Física en la Reforma Educativa*. Ed. INDE Publicaciones. Barcelona.

DÍAZ LUCEA, J. (1999): *La enseñanza y aprendizaje de las habilidades y destrezas motrices básicas*. INDE Publicaciones. Barcelona.

- DÍAZ LUCEA, J. (1993): *El desarrollo motor y su implicación didáctica*. A Fundamentos de educación física para enseñanza primaria. Capítol IV. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1993): *El crecimiento y el desarrollo infantil*. A Fundamentos de educación física para enseñanza primaria. Capítol V. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1995): *Una didáctica de las habilidades y destrezas motrices básicas a partir del análisis y la reflexión*. En revista Habilidad Motriz no 8, Julio de 1996. COPLEF Andalucía.
- DÍAZ LUCEA, J. (1994): *Evolución de las capacidades motrices en relación con el desarrollo evolutivo general. Educación sensomotriz y psicomotriz en las primeras etapas de la infancia*. En temario desarrollado para oposiciones a Maestro de Educación Física. INDE Publicaciones. Barcelona.
- FAMOSE, J.P. (1992): *Aprendizaje motor y dificultad de la tarea*. Paidotribo. Barcelona.
- GASSIER, J. (1983): *Manual del desarrollo psicomotor del niño*. Toray-Masson. Barcelona.
- GESSEL, A. (1978): *El niño de 7 a 8 años*. Paidós. Buenos Aires.
- GUILMAIN, E. (1981): *Evolución psicomotriz desde el nacimiento hasta los doce años*. Médica y técnica. Barcelona.
- KNAPP, B. (1963): *La habilidad en el deporte*. Miñón. Valladolid.
- LAPIERRE, A.; AUCOUTURIER, B. (1977): *La educación vivenciada. Los contrastes y el descubrimiento de las nociones fundamentales*. Científico-Médica. Barcelona.
- LE BOULCH, J. (1978): *Hacia una ciencia del movimiento humano. Introducción a la psicocinética*. Paidós. Buenos Aires.
- LE BOULCH, J. (1984): *Desarrollo psicomotor del nacimiento a los seis años*. Doñate. Madrid.
- LE BOULCH, J. (1987): *La educación psicomotriz en la escuela primaria*. Paidós. Barcelona.
- ORTEGA, E. BLÁZQUEZ, D. (1982): *La actividad motriz en el niño de 6 a 8 años*. Ed. Cincel. Barcelona.
- PIAGET, J.; WALLON, H. (1976): *Los estadios en la psicología del niño*. Nueva Visión. Buenos Aires.
- RAMOS, F. (1979): *Introducción a la práctica de la educación psicomotriz*. Pablo del Río. Madrid.
- RIERA, J. (1989): *Aprendizaje motor*. En Bayés, R. y Pinillos, J.L. (Eds.), Aprendizaje y condicionamiento. Alhambra. Madrid.
- RIERA, J. (1989): *Aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas*. INDE Publicaciones. Barcelona.
- ROCA, J. (1983): *Desarrollo motriz y psicología*. INEF, Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- RUIZ PEREZ, L.M. (1987): *Desarrollo motor y actividades físicas*. Gymnos. Madrid.
- RUIZ PEREZ, L.M. (1995): *Competencia motriz*. Gymnos Editorial. Madrid

SINGER, R.N. (1986): *El aprendizaje de las acciones motrices en el deporte*. Hispano Europea. Barcelona.

VAYER, P. (1972): *El diálogo corporal*. Científico-Médica. Barcelona.

WALLON, H. (1972): *La evolución psicológica del niño*. Psique. Buenos Aires.

WICKSTROM, R.L. (1990): *Patrones motores básicos*. Alianza Deporte. Madrid.